

die laudē tuas) imo etiā toto corpore: vñ supra: bñdicā dñm in omni tpe tota die laudat qui a pctō cessat z bonū qđ de bet facere nō omittit. vñ dicit Aug. Megociū agis noli frau dē facere z laudasti deum in innocentia operum tuorum.

Psalmus XXXV
Dixit iniustus vt delinquat in semet ipso: nō ē timor dei ante oculos ei⁹.

Dixit iniustus Titul⁹. In finē ps. dauid. seruo dñi. **Supra** oñdit pps z vir iustus se habuisse victoriā de inimicis. h aut oñdit oia bona eē nō a nobis s a deo. mala aut a nobis z agit ppe dē errore dicentū mala eē ex pstellatione: ex fato: ex vitio nature: bona aut ex boie z libero arbitrio. vñ is ē sensus tituli. ps. **Tendēs** (in finē) ascribit dauid. i. iusto seruo dñi. iustus ei dē seruus dñi nō dñs. dñs autē dici posset nō fuus si a se bona hiet. s iō fuus dñi dicit qz ea bona qz a dño se recognoscit bñe: vñ dicit bea. Bern. Fide lis re vera fuus dñi es: si de glia dñi z si nō exiunte a te tñ trāseunte p te nihil tuis manib⁹ adberere ptingat. Et ē ps. iste bipartit⁹. In p̄m a pte oñdit malū ab boie eē. In scda oñdit bona a deo eē ibi (dñe i celo) **Qstēdit** p pctm ab boie eē duab⁹ rōnibus. Prima rō ē qz nō ex surreptione s ex deliberatōe facit pctm qđ notat cū dicit (**Dixit iniust⁹**) i. deliberat. Scda rō ē qz nō ex ignorātia facit peccat⁹ qđ notat cū dicit (qm dolose egit) vt postea dicem⁹ dicit ergo (**dixit iniustus**) **Iniustus** dicit pctōr z p̄cipue infidelis qui nō tribuit deo qđ suū ē. s. fide timorē z amorē: vel iniustus sciēs bonū z faciēs malū vt theolog⁹. mal⁹ qđ de scientia sua nō reddat deo tributū debitū. p̄mo nec sibi nec proximo fructū (**dixit**) i. deliberat (in semet ipso) i. in cogita tu cordis. vñ alia s̄a bz (**dixit impius**) i medio cordis sui quid (**dixit**) vt delinquat. q. d. p industria peccauit ex pposito deū derelict. **Job. xxxij.** qđ de industria recesserūt ab eo z hoc fecit (qz nō ē timor dei ante oculos ei⁹) qui si eēt nō peccaret: qz sicut dicit **Eccl. j.** Timor dñi expellit pctm. Nā qui sine timore ē nō poterit iustificari: z qz sicut dicit **ps. lxxij.** Timor ē initū sapiētie: qz caret initio carebit sine. **Eccl. xiiij.** Nihil melius q̄ timor dei: z nihil dulcius q̄ respicere i mā datis dei. Et posset quis dicere excusando iniustū hūc ver licet ex pposito fecerit id qđ peccatū ē nō tamen sciebat hoc deo dupliciter nec esse peccatum: z ideo ignorāter peccauit hoc remouet cum subiungit.

Quoniam dolose egit in conspectu eius: inueniatur iniquitas eius ad odium.

Qm̄ rē. q. d. p̄batio qz dei timor nō ē ante oculos eius: et qz nō ignoranter peccauit (qm̄ dolose egit in p̄spectu ei⁹) sez dei. i. i corde vbi sol⁹ deus cōspicit vt dicit **Reg. xviij. q. d.** dum deū conspiceret. i. noticiā eius haberet z sciret se conspici ab eo cū oculis nuda sunt oia z apta. **Hebr. v.** Peccare nō timuit: z hoc est dolose egit. quod dupliciter expo ni potest (dolose egit) id est dolum fecit proximo vel (dolose egit) i. hoc ipm̄ quod cognoscēs deū peccauit dolus fuit. **Prouer. xij.** Dolus in corde cogitantū mala. Et notā dum qz quidā vident z timent vt boni theolog⁹. ps. **Videbunt me z letabunt.** quidā vident deū z nō timent vt mali theolog⁹. ps. **Omnes videntes me deriserūt me: quidā nō vident z timent vt boni layci. Job. xx.** Quia vidisti me tho ma credidisti beati qui nō vi. rē. quidā nec vidēt nec timent vt pagani. **Job. xiiij.** Qui ignorat ignorabit p̄miveraciter agūt. secūdi dolose agunt. terciū agunt simplr. q̄rti ignoranter z vere (dolose egit) ita vt (inueniatur iniquitas) i. iste qualitas que est inter vitā z scientiā (eius ad odiū) s. dei. i. qz deū oderit: si ei deū quē videt diligeret libētius ei qz peccato adbereret: vnde cū peccato adberet sequit qz deum odit: vel (ad odiū dei) i. quod deus oderit eum: si cū de⁹ simpliciter operātes iniquitatē odit sicut dicit in ps. **Qđ si oēs qui operant iniquitatē: multo magis odit eos qz ex pura malicia peccant.** Itē cōspectus dei dicit sanctuariū vnde **Exo. xxxij.** Non apparebis in cōspectu meo vacuus iū hoc cōspectu dei dolose agūt clerici sacerdotes z p̄la

Nō s̄ bis q̄ vidēt de um z nō timent euz: et de bis q̄ nō vident z timent z de bis q̄ nec vidēt nec timent z eod. verso.

ti qui oues susceperūt pascendas z custodiendas z ipsi eas excoziant auferēdo temporalia z eas strangulat trahēdo ad peccata: vñ in ps. **Sicut nouacula acuta fecisti dolū. Mo. uacula em̄ acuta subtiliter radit z facile interficit et qz hoc faciūt plati z clerici dicit dñs **Mich. iij.** Audite principes iacob z duces domus isrl̄ nūqd vestrū ē scire iudiciū qui odio habetis bonū z diligitis malū: qui violēter tollit pel les eoz desup cis carnē z eoz desup ossibus eoz z nō solū hoc malū ibi faciūt: imo peiora t̄ verbo indigna. **Diere. xj.** Quid ē qđ dilectus meus in domo mea fecit scelera multa zc. **Ezech. viij.** Fili hois: vides tu quid isti faciunt abbo minationes magnas q̄s dom⁹ israhel facit hic vt pcul recedam a sanctuario meo: z adhuc cōuersus videbit abominatōnes maiores zc. z ex hoc sequit (vt) cōsecutiue (inueni atur iniquitas ei⁹) i. talis plati vel clerici (ad odiū dei) i. in ipso. n. reperit ille tres species de qđ dicit dñs **Eccl. xvj.** Tres species odiuit aia mea: z aggravat valde aie illorūz pauperem supbū: diuitē mendacē. senē fatuū z insensat⁹z paup̄ ē talis in spūalibus licet in tpalibus locupletat⁹: di. cat illud **Zach. xj.** **Benedictus deus diuites facti sumus.** **Apocal. iij.** **Dias diues sum z locupletatus z null⁹ ego z nescis qz tu es miser z miserabilis z paup̄ z cecus et nud⁹: iste etiā paup̄ supbus ē: vñ in **Cañ.** **Incrassatus ē dilectus z recalcitrauit z talem odit dñs.** Itē talis platus vel deri cis ē diues mendax diues in tpalibus mendax apud deum apud quē defigens manū z spondēs. p amico suo illaque atus ē verbis oris sui: sicut dicit **Prouer. xj.** **Nec facit qđ p misit.** **Prouer. xij.** **Nō inuenit fraudulētus lucrū. i. iudas ei subitāna hois auris p̄cū.** **Eccl. j.** **Accessisti maligne ad dñm o iuda: z cor tuū pleniū ē dolo z fallacia.** **Prouerbio. xxvj.** **Labijs suis intelligit inimicus cū in corde tractauit dolos.** **Item senex fatuus ē qui senis occupat locū: sed fetui seruat ritū: senex in dignitate sed fatuus in ope.** **Pōt etiā hoc breuiter exponi de illis qui excusant peccata sua: z legē sic (**dixit iniustus**) qz nec deo nec sibi nec proximo nec carni nec mūdo nec dyabolo reddat qđ suū ē (vt nō delin quat in semet ipso) vñ dicit se nō delinquere: z vere talis dicit iniustus qz iustus dicit contrariū. vñ **Prouer. xvij.** **Vir stus in principio accusator est sui: vel sic (**dixit vt declinet in semet ipso**) i. dicit qz si peccat peccatū suūz nō nocet nisi sibi: sic dicit multi fm̄ illud **Job. xix.** **Nempe si ignoraui meū erit ignorātia mea: at vos s̄ me erigimini et arguitis me opprobrijs meis: et hoc facit qz (nō ē timor dei ante oculos eius) fm̄ qđ supra dictū ē: nō est deus in p̄spectu eius et iō iniquitate sunt vie eius in omni tpe. q. d. nō ē locus i fon te cōfessionis qz deū nō habuit p̄ oculis. z hoc p̄ hoc ac cidit (qm̄ dolose egit in conspectu eius) i. in p̄scientia sua vbi deus cōspicit. q. d. nō veracit̄ z diligēt̄ discuffit nec ex ercruit cōscientiā suā. qz si hoc fecisset inuenisset vñ timent̄ z quid accusare deberet: vñ dicit be. Bern. ad se humiliat dū: nihil viuacius inuenire pōt aia quā si seipam in verita te inueniat tñ nō dissimulet: nec sit in spū eius (dolose) er go agit qui peccatū suū defendit: vel p̄sciām suā negligēt̄ ter inq̄rit: z cū dei seruus debeat eē fit aduocat⁹ dyaboli i causa dyaboli s̄ sp̄m̄ sanctū qđ dicit aduocatus s̄ pctm̄ **Job. xvj.** **Cū venerit spūs paraditus arguet mundū de pctō: et hoc facit (vt) cōsecutiue (inueniatur iniquitas eius ad odiū) i. ad vindictā sempiternā qz nō querit ad amorē. i. ad veniā qz si nō p̄fiteret vt deberet dimitteret dñs vnde in ps. **Miscōdia z veritas obuauerūt sibi. s. miscōdia dei remittēt̄. et veritas p̄sentis. sed si nō nō velit ostēdere veritatē qz requirit in cōfessione ad veniā. postea requirit z inueni ueniet ad odiū. qz tunc defensionē nō erit locus. z p̄ter ac cusationē aut confessionē nō fiet gratus s̄ p̄nicet̄ eternali ter. vnde supra in ps. **Requirit dñs z retribuet abundant̄ facientib⁹ superbiā. i. supbe excusantibus culpā suā vt (ad odiū eoz) qz oderit eos qz corripunt eos. vnde **Amos. v.** **Odio habuerunt corripientem in porta.******************

Verba oris eius iniquitas et dolus: nō luit intelligere vt bene ageret.

Verba oris eius Supra ostensum ē qz malū est ab boie

Tres spe. dies boim odit deus.

Psalmus

onabiliter viuētes (saluabis dñe) tempali salute z copali: de qua salute dicit .iij. Reg. vi. Salua me dñe mi rex qui ait nō te saluet dñs z b (quēadmodū) .i. sicut (multiplica- si) misericordiam tuā deus .i. multiplicē ostendisti (homines) aut domini electi. Eccl. xxxiiij. Vos aut greges tantū gre- ges pascue mee homines estis (iumenta) dicunt peccato- res. Joel. i. Computruerūt iumenta in stercore suo. vel ad litterā (homines z iumenta) qz nō solum hominibus dat deus escam. s. etiā brutis animalib⁹. ps. Qui dat iumentis escam ipsorū zc. Matb. vi. Respicite volatilia celi quoniā nō serunt neq; merunt. neq; congregant in horrea z pater vester celestis pascit illa. nōne vos magis pluris estis illis vel totū potest legi in bono. vt dicant (homines) contem- platiui (iumenta) actiui. homo em naturalit̄ sursum aspi- cit iumentū deorsum cōtemplatiui autē in celestibus occu- pant. actiui vero in terrenis. z dicit iumentū. q. iuuamen- tū quia actiui iuuāt ptemplatiuos. z eorū onera portant z hos z illos saluasti dñe (quēadmodū multiplicasti miseri- cordiā tuā deus) vere ab initio mūdi magis z magis mul- tiplicasti dei misericōdia. Mo. n. pmisit semen. tandē nobis de dit filiū suū z cū eo omnia. vñ ad Roma. viij. Qui etiam p- prio filio nō peperat s. p nobis om. tra. illū. quō nō etiam cū illo oia donauit. Dico q (boies z iumenta saluabis) .i. bonos z malos pascos in pñti sicut in pma expositione di- ctū ē scilicet mali in hac corpali saluatione ponūt spem suam vñ Sap. v. Spes impij quasi lamgo. boni autē non spe- rant in hac saluatione sed in spiritali. vnde sequitur.

Filij autem hominum in tegmine alarum tuarum sperabunt.

In crucis xpi alis vl brachijs san- titas. pte- ctio et ele- uatio nra ē

Filij autē boim) .i. rōnales rōne vtentes (in tegmine ala- rū tuarū sperabūt) .i. in ptectiōe quā facis in alis tuis. i. in brachijs tuis extēdis in cruce. z alludit ei qd dicit Matb. xliij. Quoties volui cōgregare filios tuos quēadmodum gal. cōgre. pul. suos sub alis de hys alis dicit Malachie. iij. Dicitur vobis timentib⁹ nōmē meū sol iusticie. z sanitas i pennis ei⁹. in illis em brachijs xpi sic extēdis ē sanitas qz ibi nos sanauit a pctis nris nec solū p cruce nos sanauit s. z nūc ptegit z erigit. s. em duo vltima inueniunt̄ i alis qz ala ptegit z ideo dicit b (in regimine alarū tuarū) Itē ala facit volare de hys duob⁹ dicit Isa. liij. Qui sperat in dño. b ē in tegmine alarū ei⁹ mutabit fortitudinē. i. fortes erunt s. dyabolū. Ecce ptectio assumēt pennas vt aquile zc. ecce eleuatio. de his autē duob⁹ cū primo qd ē sanitas cantat ec- clesia. nos autē gloriari optet i cru. do. nri. ie. xpi. i. qd ē sal⁹ vi- ta z resurrectio nra salus qm ad sanitatē vita qm ad p- rectionē ab eo q vult nos occidere. resurrectio qm ad ele- nationē vl p alas itelligunt̄ duo testamēta vl duo pcepta charitatis vel sapiētia z obediētia vel misericōdia z iusticia et z hys oibus velant̄ sancti z ptegun̄. ps. Protegat in ve- lamento alarū tuarū. dicit q sperabunt. sed nunqd fru- stra. non: quia sequitur.

Inebruiuntur ab vbertate domus tue: z torrente voluptatis tue potabis eos.

De affluē- tia diuine fructuōis ac dulcedis i patria.

Inebruiunt̄ ab vbertate dom⁹ tue) in futuro b ē illa do- mus de q. ij. Corin. v. Scim⁹ qm si terrestris domus nra hui⁹ habitatiōis dissoluat̄ domū nō manu factā eternā ha- bem⁹ i celis. hec inebriatio psignata ē Gen. xliij. Ubi frēs ioseph biberūt inebriati sunt cū eo z ibi pmittit q ioseph pcepit dispensatori domus sue. Introduc viros domus z occide vietas z istrue puiuiū qz mecū sunt pmesuri meri- diei qd vbi notať dom⁹ vbertas dom⁹ z tps comedēdi z licet in domo illa nō solū inebriemur s. etiā satiemur edē- do sicut dicit Isa. xlv. Faciet dñs exercitiū omnib⁹ popu- lis in monte hoc cōuiuuium pinguiū zc. tamen nō dicit b ni- si de inebriatione. s. in hoc comprehendit etiā cōmestionem. ppter facilitatē sumendi. tps em erit potus z cibus. Cant. v. Comedite amici z bibite z inebriamini charissimi. Eccl. xxxiiij. Qui edunt me ad huc esuriant zc. sed possit aliq; di- cere inebriabunt̄. s. nō duplici potu imo amaro fm qd dicit Tren. iij. Repleuit me amaritudine inebriauit absinthio. vnde b remouens pbeta subiūgit (z torrente) non dolo-

ris amaritudinis (s. voluptatis tue) .i. affluētia diuine fru- itionis (potabis eos) torrente dicit ppter abundantia z im- petuositate nō qz transeat. vñ alibi in. ps. Uocat non tor-rens s. fluuius impetuosus vbi dicit fluuius impetus lenifi- cat ciuitatem dei. ecclesiam triūphantē. Genes. ij. Fluui⁹ egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandū paradysum z vere non transibit torrens iste quia est fluuius de fonte. p- cedens. vnde sequitur.

Quoniam apud te est fons vite: z in lumi- ne tuo videbimus lumen.

Quoniam apud te est fons vite) .i. vita indeficiens. Job. xliij. ego sum via veritas z vita. via non errans: veritas nō fal- lens: vita indeficiens. Job. viij. Si quis sitit veniat ad me z bibat. q. d. veniat ad fontē: s. qz multivolutū venire ad istū fontē s. vadūt ad cisternas dissipatas. i. ad mundi delicias pquerit dñs Bere. ij. Cū admiratione magna dicēs. obstu- pescite celi sup hoc z porte celi desolamini vebementer di- cit dñs. duo em mala fecit populus me⁹ me dereliquerūt fontem aque viue z foderūt sibi cisternas dissipatas q pti- nere nō valent aquas qz deliciae z diuitie z honores huius mūdi effluūt. z in estate. i. in tempe necessitatis vs in morte offiūo deficiunt: z quia in anima sunt duo. scilicet vita z sci- entia. ideo in hoc versu dicit. duo (qm apud te ē fons vite) qm ad vitā (z in lumine tuo videbim⁹ lumen) qm ad sciē- tiā. in te cognoscem⁹ te. Job. xxij. Hec ē vita eterna. vt co- te. ve. d. z quē mi. iesum xpm ecce vita simul z sciētia. Job. j. vita erat lux boim s. nō qz hoc prius loquit̄ de vita qz de lumine. qz viuere pcedit videre. qd bñ inuuit. Job. j. vb- pmo dicit q factū ē in ipso vi. erat. z postea addit. z vi. e. l. bo- minū.

Moralit̄ plato puenit iste vsus z pcedens. qz talis dz cē vt possit ei dici (inebruiunt̄ ab vbertate dom⁹ tue) .i. sub- diti ab vbertate triplici s. illā triplicē iediā de qua Isa. ij. Nō suz medicus z in domo mea nō ē panis neq; vestimē- tū nolite me constituere pncipem populi. nisi. n. sit medic⁹ vt sciat infirmos a pctō curare z nisi habeant panē vt stan- tes possit pfortare z vestimentū vt sciat s. frigidū ventum aqlonis. i. s. tentatiōes dyaboli munire debz dicere. nolite me pstituere pncipē. s. si b habeat gratiā curatiōis panes p- dicationis. vestes sancte puerlationis tūc subditi inebri- abunt̄ ab vbertate dom⁹ ei⁹ b aut nō sufficiūt si habeat in intellectu. s. etiā dz bfe affectū plenū dulcedine spñali. ido subdit (z torrente voluptatis tue potabis eos) .i. de pleni- tudine dulcedis dei quā i tuo corde possidere debes. vñ di- cit (tue) de hac plenitudine z dulcedine in ps. Memorias abundantie suauitatis tue eructabit. sequit̄ (qm apud te ē fons vite) .i. fons q ē vita bona. a q fonte debet haurire s. b diti diuina z picularia exēpla sicut q hauriūt de fonte. n̄ vñ totū fontē capit. s. qlibet qd ei necessariū ē. z oēs satis inueniūt. ita dz cē i plato. vñ apls fontē vite se cē oñdens di- cebat. ij. Cor. viij. Capite nos. s. qm fontē ad oia q vobis ne- cessaria sūt z. j. ad Cor. ix. Dib⁹ oia fact⁹ suz vt oēs saluos facerē sicut aq fontē nō ad vsū vnū tm accipit s. ad multos (z i lu. tuo vi. lu.) .i. p exemplū z doctrinā q nos illūiabis. videbim⁹ lumen vep plati. n. sūt lumen p qd dñt aliq; videre. Phil. ij. Lucetis sicut luminaria in mūdo. Bere. xxxj. Qui dat solē in lumine dicit. p solē itelligunt̄ magni plati. bea- ter. Paradysum habem⁹ multo meliorē z longe delecta- biliorē qz primi parētes habuerūt z padyfus n̄ xps dñs ē ex hoc amenissimo padyfi qtuor fontes habem⁹. i. fontem mic. fontem sapientie. fontem gratie z charitatē hauriam⁹ de fonte mie ad abluēdas culpas: aqs remissiōis. de fonte sapiētie ad pacandā sitim nram aqs discretionis de fonte grē ad irrigandas bonorū opex plātas aqs deuotionis que- ram⁹ de fonte charitatē z pdiēdas z coquēdas affectiōes nras aquas emulatiōis de qbus pbeta ait pcaluit cor me- um itra me z imeditatiōe zc. z alibi zelus dom⁹ tue zc. siq- dem ex dulcedine deuotiōis diligis iusticiā ex feruore emu- latiōis odio habes iniquitatē z forte de hys fontibus ad- buc in carne viuētib⁹ xps potū exhibuit i semetipso quin- tū qui est fons vite post hoc seculū rēpromittens ad quez sitiebat. pbeta cum diceret sitiuit anima mea ad deū fon-

Moralit̄. de platis i qd ma cē debent.

Ipsē qm padis d q fontē qm emanant

sem vniu. et forte ppter hos quatuor fontes in quatuor locis vulneratus est...

Effectus autē diuine misericordie multiplex.

1. Dominis tam nobilis excelsa pfalmatio. Gene. j. Faciamus hominem ad yma. n. rē.

2. Creaturam omnium vniuersalis subiectio. ps. Omnia subiecti sub pedibus eius.

3. Post peccatum tam longanimis expectatio. Sapientie. xj. Miserearis omnium quia omnia potes et dissimulas peccata hominum ppter penitentiam.

4. Quasi frequens et pia reuocatio. Isa. xxx. Aures tue audiunt verbum post tergum monentis...

5. Redemptio liberis et benigna susceptio. Lu. xv. cum ad huc loqueretur vidit illum pater suus et misericordia motus est...

6. Post reditum demens et prima correctio. ps. Confitebor in virga iniquitates eorum misericordiam autem meam non dispargam ab eo.

7. Captiui seu peccati copiosa redemptio. j. Cor. vj. Empti estis pretio magno. j. Pet. j. non corruptilibus auro...

8. In fine superabundans remuneratio. Mat. xxv. Euge serue bone et fidelis... Ber. Dilatet dñe misericordia tua terminos suos...

11. Pretende misericordiam tuam scientibus te et iusticiam tuam his qui recto sunt corde.

Pretende supra ostendit ppheta qd bona sunt a deo et mala ab hoie. s. quia scire hic non sufficit nisi dñs etiam nobis det illa bona...

12. Non veniat mihi pes superbie: et manus peccatoris non moueat me.

1. Non veniat mihi pes superbie et hñ hoc p predicta duo. scilicet post sciam et virtute dñi...

matice dicit pctor (non moueat me) de loco meo qd est deus p peccatum ps. Qui tribulat me exultabunt si motus fuero...

2. Ibi ceciderunt qui operantur iniquitate expulsi sunt nec potuerunt stare.

Ibi i. in pede. i. p pedes superbie ceciderunt q operant iniquitate. i. dyabolus et adam q fuerunt actores iniquitatis...

3. Psalmus XXXVI. Noli emulari in malignantibus: neq zelaueris facientes iniquitates.

Noli emulari. Titulus ps. dauid. Titulus ps. supra ostendit oia bona esse a deo. hñ aut ostendit non esse curandum de temporalibus...

Effectus misericordie dei septem ad octo.

11

12

Supbia qd re dicitur pes et quod duos pedes habet.

Emulor dicitur quatuor modis.

